

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohle:

1 lună 1 fl., 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplașe Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se inapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia», soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploest

„Carbonarii” noștri.

Satisfacem unei considerațiuni față de sentimentul sănătos al publicului nostru, când intenționați mai treceam cu vederea câte una »boacăna» a »tribunilor poporului» dela Arad. Pentru că adevăratul sentiment obștesc al Românilor are oaroare de »certe» și — într-un mod fatal — ori-ce polemice, ori-ce luptă de idei cu acești »diplomați» ai noștri ia forma unei certe. Nu e vina noastră, dar' e așa. Pentru că e în firea acestor oameni să se certe, ca țigani în gura cortului, ori de câte-ori le turbură cineva circuli »diplomației» lor vițioase și vițiate. Sânt oameni, cari nu au nimic a perde; ori-cine îi taxează mai mult rischează însuși a perde. Pentru că îndată ce-i atingi unde-i doare ei sar ca turbați din toate părțile, din toate unghetele, de dincolo și de dincoace de Carpați, și-ți înscenează un cor de strigoi, de se-ți astupi urechile, se nu-i auzi, și se-ți închizi ochii, se nu-i vezi.

Publicul mare românesc — în timpuri de acestea — are o situație de invidiat. Ori-cine vedează svîrcolirile lor respingătoare, și auzind declamațiile lor de cea mai ordinară specie a demagogiei ordinare, ori înjurăturile ce scot din spumegoașă gură, ori intervertirile și suplicile la cari supun adevărurile evidente și faptele concrete, — ori-cine din publicul mare românesc poate se-și întoarce indignat față și se-și astupe urechile, ca se nu-i vadă și se nu-i audă.

Noi însă — singuri noi — nu ne putem permite această fericire — fiindcă trebuie din oficiu să vedem și să auzim toate »procedurile odioase», prin cari această veche și bine încheagată clică s'a făcut și continuă a se face faimoasă în viața noastră publică.

Și dacă producțiunile lor »diplomaticești» de arlechini comediași se prezintă în formele inventate — de sigur cu gând bun — de fericitul Guttenberg ca »foaie» ori »ziar», ori-cine din publicul mare românesc are voe să se scape cu procedură sumară de molestările disgustătoare ce i-le fac. Noi însă nu ne putem permite niciaceastă măsură de precauțiune.

Și astfel trebuie, din când în când, cât mai rar firește, — pentru că la toate mofturile nu ne putem oprî — să mai revenim asupra acestor interesante subiecte »politice».

Aristoteles — fiindcă am ajuns la Socrate și Criton, putem cita și pe Aristoteles — zice despre om, că e »ființă politică» (zoon politikon). De sigur pe

vremea lui nu existau încă indivizi, ca onorabili »tribuni poporali» dela Arad și Șiria, pentru că atunci ar fi trebuit să facă și el oare-cari distincțiuni, să admită și unele »specii» deosebite în familia neamului omenesc.

Politica, lucru evident, e condiționată și de oare-care politeță. Și cine e lipsit de politeță, poate să »facă politică», cu condeiu ori-cât de măiestru, — fie simbriaș, fie nesimbriaș — poate să facă »diplomației» cât vrea — în situație schimbată, ori neschimbată — dar' politic totuși nu se poate numi, pentru că politic nu poate fi.

Aceasta pare-că vor să o dovedească »tribunii» noștri »poporali», cu ori-ce preț, zi de zi, și număr de număr, cu foaia lor.

Trudă de jeaba, pentru că e cu totul superfluă. Au dat în viața lor destule dovezi, de acest fel. Lumea românească are tot dreptul a pretinde să fie cruțată cel puțin acum de noue și noue dovezi, pe cât de zdrobitoare pentru ei, pe atât de disgustătoare pentru toți ceilalți.

Sau ce alta vreau »penele măiestre», ce umplu coloanele foii dela Arad?

Vreau să ne dovedească de nouă duplicitatea lor? Și asta o știm și o știe toată lumea.

Doi ani de zile au fost peste cap, ca lumea să se convingă că fac o politică de doi bani în trei pungi.

Lipsa de program, punctele de orientare, multele schimbări la față: în cauza visitei oficerilor, a școalelor din Brașov, etc etc... sânt lucruri indeobște cunoscute. Apoi scandalele provocate de ei în redacția »Tribunei» — îndată-ce nu li-s'a mai dat voe să facă de cap, — vandalisme ce-au făcut în tipografie, grevele ce au înscenat ca niște socialiști de ocazie, săriturile prin ferestri, și cetera turpia, toate sânt cunoscute, și toate dovedesc rolul lor duplu, și dubios, și suspect ce au făcut întotdeauna în sinul poporului nostru.

Dacă n'ar fi așa de triste urmele pe unde trec acești oameni, dacă n'ar fi așa grozave desasterele ce se produc în urma lor și dacă n'am trece prin timpuri așa de serioase, ar fi interesant să-i studiezi omul, și să faci astfel psihologia »clicii» ilustrând studiul cu exemple vii, luate de pe exemplare cunoscute.

În timpul din urmă ei au arătat o nouă însușire a lor.

I-am cunoscut ca »indulcitori» de Uguri, i-am văzut ca »dătători de »puncte de orientare». Așa de des au

orientat, încât s'au desorientat cu des-vîrșire. I-am văzut ca pregătitori de »conventicole» și înscenători de greve. I-am văzut ca buni agenți, stabilind cu o rară cunoștință de cauză rolul și responsabilitatea agenților. Un lucru acesta care merită să-l reîmproșetăm, pentru că e vorbă de ei și ei vorbesc din experiență:

»Un agent nu poate fi nici-odată sincer și obiectiv; nu, pentru că el execută ordinul stăpânului său, este necondiționat, supusul și orbul instrument al acestuia». (»Trib. Pop.» nr. 44 din 1897).

Asta singură îi mai mântuie înaintea forului de judecată a marelui public românesc. Fiindcă faptele agenților vin socotite în contul stăpânului lor. E o împrejurare atenuantă.

Cu toate acestea acești agenți n'ar trebui — în slujba lor — să se facă și ridicoli. Pentru că aceasta nu se mai trece în contul stăpânului ce servesc, ci rămâne în al lor propriu.

Și totuși să fac. Să fac de ris gratuit.

Așa de pildă în ultimul număr al foii din vorbă, vine unul »dela Brașov» — de sigur nu Goldis László, cum îl numea »Budapesti Hirlep», care-l apără că nu el scrie »Jeszenszkyadele» — vine să ne învețe »puțină istorie».

El — profesorul de istorie — își imprumută materialul istoric din »Gazeta Transilvaniei», și ne glăsuște nouă astfel:

»Pe la 1830 Mazzini, inima și creierul mișcării italiene pentru unitate, a reușit să contopească toate societățile secrete revoluționare-naționale, într-ună singură mare, întinsă peste toată Italia, cu numirea »Juna Italie».

»Comitetul diriguitor» — scoate în relief »Gazeta» — sta în »Marsilia» (deci în afară de patrie), formându-l însuși Mazzini cu refugiații principali concentrați acolo».

Înfeleg cei dela Sibiu? Comitetul care conducea mișcarea întregă națională liberatoare își avea sediul în afară de patria mișcării, și îl forma Mazzini, inima și creierul lui, împreună cu refugiații concentrați acolo?»

Așa lecție politică-istorică ne ține »tribunul» dela Brașov.

Va să zică rău a făcut comitetul național, că n'a ascultat de sfatul dela Ispas al dlui Sturdza, să fugă de temniță...

Rău a făcut că n'a permis ca dl Bröte să se organizeze din București — afară de patrie — în căpitanate, sub un cap nevăzut, dar' unul singur și absolut, dl D. A. Sturdza, marele naționalist — »dela Brașov».

Mai deunăzi unul dintre »tribuni», ne amintea tot în asemenea ordine de emigrațiunea lui Kossuth, revoluționarul

care a incendiat patria, și a detronat pe Împăratul — pe când ai noștri au dus Memorand la Împăratul, ca să-l roage să facă dreptate și pace.

Acum ne vin cu carbonarii înaintea, cu »Juna-Italie».

Ieri kossuthiști, azi carbonari! După ce au fost indulcitori millenari, cerșind lege »europenească» și făcând samsarlicuri, mai mult necinstite, decât cinstite acum se desvîlesc carbonari.

Și totuși mai au obrazul să amintească de programul național dela 1881 — cum o face călugărul Mangra — de acel program care se începe cu cuvintele:

»Partida națională va lucra pe teren legal pentru exoperarea următoarelor drepturi».

Ei bine, acești kossuthiști, indulcitori millenari și carbonari, sânt pur și simplu ridicoli amăgitori.

Sibiu, 27 Decembrie n.

Ziarele maghiare fac constatări foarte triste, în articolele de Crăciun. Eată câteva spicături din acești articole:

»Budapesti Hirlep» zice între altele:

»Ungaria nici nu mai e azi stat, ci mai mult o întreprindere».

Arată apoi că sistemul lui Tisza Kálmán a împărțit »națiunea» în două: clasa jefuitoare și clasa celor jefuiți. Pe partea celor dintâi stă îngâmțarea și volnicia, pe a celor din urmă ura și disperarea. Această luptă între partide încurajează pe toți dușmanii Ungurilor, pe »Valahii», pe Croați și pe Austriaci. Numărul amicilor Maghiarilor a scăzut în toată Europa și încrederea în Maghiari a dispărut. Criza este aci, și criza constituției e criza statului nostru, ba acuși poate să urmeze și catastrofa națiunii. Termină cu dorința, ca să se vină un mântuitor, care să-i scape de primejdia peirii.

»Pesti Napló», organ guvernamental, nu crede în prevestirea absolutismului maghiar, dar' se teme nu cumva »spiritul parlamentar adevărat maghiar» să nu se peardă cu totul. Zice că e un vechiu blăstem pe Unguri de care alte națiuni nu ar fi capabile.

Nici-odată Maghiarii n'au pomenit sârbătorii mai triste ca acestea. — În »Egyetértés» scrie Kossuth Ferenc un prim-articol, în care zice: »În sârbătoarea păcii se ivesc semnele rebeliunii. Oamenii renunță la liniștea familiară spre a se aduna să protesteze. Să protesteze în contra aceluia sistem de

guvernare, decât care mai corupt n'a cu noscul istoria maghiară de pe timpul Marii Teresii... sistem, care constă din nedreptăți, din confiscarea drepturilor, din violarea legilor, din întrebunșarea tuturor mijloacelor pentru scopurile unui partid».

»Alkotmány» se întreabă: »Ce a devenit întreaga viața noastră publică? — O praful, zice, unde alături cu hainele vechi se vinde virtutea cetățenească, onoarea, stîmă patriotică... Patria aceasta a devenit un cimier jalnic, unde în morminte se putrezesc tot, ce s'a creat în decurs de zece secolii ai creștinismului. Aici totul e nimic și omului îngrijat îi vine să creadă, că dreptul, libertatea și moravurile politice în vechi nu vor mai învia aici».

Cu un cuvânt, trist Crăciun a pregătit Bánffy nației singure alcătuitoare de stat.

O fotografie. Despre unul din disidenții partidului liberal, faimosul ex-ministru Hieronymi Károly, ziarul guvernamental Országos Hirlep publică, firește acum după-ce a eșit din partid, o descriere caracteristică, din care dăm următoarele:

»Partidul liberal l'a purtat ca pe palmă. De 15 ani aproape la fiecare poziție mai înaltă el a fost parte candidată și parte ales și denumit».

Dar', că pentru-ce — acesta e un secret, cu care omenimea nici-când nu va pute fi în clar. Numai presupune se poate cauza, că la întregirea posturilor tot numele lui Hieronymi îi venia în minte fiecăruia. El adesea și-a ales un rol foarte norocos. El e pozeurul muncii. Nu că doar' ar fi lucrat mult. Se poate, că a și lucrat, dar' nu se ved rezultatele. Se poate că n'a lucrat, dar' a știut să se arate printre oameni oboșit, gătînd, cu capul amețit, ca-și-când ar fi sfîrșit o muncă grea minunatul bărbat — deși se poate, că gătîrea în urma vre-unui prânz lucric. Dar' tot atât, principalul este apariția, posa.

Se plîngea, că lucră mult. Spunea adese-ori, că are durere de cap și e arăși se tânguia, că lucră mult noaptea. Dar' ce se faci, trebuie să lucre omul și noaptea. Din cluburi mergea de timpuriu acasă, căci spunea, că are de lucru. Pe stradă mergea grăbit, căci avea de lucru. E deputat vechiu, dar' nu se prea arăta în dietă, fiindcă avea mult de lucru. Astfel mereu cu lucru și ear' cu lucru.

FOIȚA »TRIBUNEI».

TAINILE CASTELULUI.

— Roman —

de

Charles Nodier.

(Urmare).

— Oh, eu iubesc deja și pe alta nici-când nu voiubi! — a exclamat Sergy. — Oh, doamna mea, cine ar și pute să te vadă și se nu te îndrăgească? Pentru Inez de Las Sierras, — în sănătatea frumoasei Inez!...

— În sănătatea frumoasei Inez de Las Sierras! — am repetat eu și m'am ridicat din fotel.

— În sănătatea frumoasei Inez de Las Sierras! — a mormăit Boutraix, dar' nu s'a ridicat din fotel. Acum i-s'a întemplat de prima-dată în viața lui, că a închinat serios în sănătatea cuiva și nu a beut la închinare.

— În sănătatea d-voastre! — a zis Inez și și a doua-oră și-a dus păharul la gură, dar' nu l'a golit de tot.

Sergy a prins păharul ei și și-l-a apăs pe arzătoarele lui buze. Nu știu de ce, dar' eu am voit să-l rețin dela acest lucru, ca-și-cum mi-aș fi gândit, că moarte va sorbi din acel păhar.

Boutraix mai adinea-ori se reculesc din buiguiala dînsului, dar' a re-căzut earăși în starea de inerție și în

mărmurire, ca-și-cum ar fi sburat din el sufletul.

— Așa îmi place, — a zis Inez și și-a încolăcit brațele pe după gâtul lui Sergy, ear' mâinile și-le punea din când în când pe inima lui. Tocmai astfel de foc aprinse în această inimă, ca de spre care Stefan ne povestise în legenda dînsului. — Seara de acum îmi este cu mult mai dragă decât toate acelea seri, a căror amintire mi-am păstrat-o în suflet. Doar' așa de fericit și veseli sîntem toți împreună. Nu crezi cumva, armariul meu, că acum nu ne mai lipsește nimic altceva, decât vre-o musică fermecătoare?

— Oh! — a răspuns Boutraix, care abia mai era capabil să îngâne cuvintele. — Oh! dacă nu și-ar fi spre greutate să cânti ceva?

— Cântă, oh cântă! — a zis Sergy și cu degetele-i tremurătoare netezia buclele fetei. — Amorezatul d-tale te roagă să cânti.

— Bucuros, prea bucuros, — a răspuns Inez. — Odinioară așa ziceau oamenii — zău e mult de atunci, că am voce frumoasă și curată, dar' aici pînă-țitele acestea umede i-au luat claritatea. Apoi pe lângă aceea eu nici nu știu cânta decât cântece triste, ear' cântare tristă nu se potrivește cu petrecerea aceasta; aici numai cântece vesele au loc. Dar' stați numai, rog-u-vă, — a vorbit mai departe, în timp ce privirile-i ângerești și-le pironise spre boltitura săleii și în chip de exercițiu da tonuri ca de farmec, ca din povești. Voiu cânta romanța Ninei Matada. Pentru d-voastre

încă va fi tot astfel de nouate, ca și pentru mine, căci numai acum o voiu compune, în decursul cântărei.

Cel-ce a auzit cântări ex abrupto dela cutare cântăreț ori cântăreță cu voce entusiastă, imposibil să fi fost răpit de emoțiune. Vai celui care își descrie eacă numai așa, rece, cugetele bine ciselate, peptenale și temeinic rumegate. Nu va fi nici-când capabil unul ca acela să pîtrundă în cele mai tainice straturi ale sufletului și să-i pună în vibrare cele mai interne coarde. Când însă ni-se dă se fim martori la nașterea cutărei ideii mari, cutărei opere mari, când ni-se dă posibilitatea de a vedea cum această capod'operă izbucnește din sufletul artistului, cum Minerva a răsărit din capul lui Jupiter, — când simțim, că această sublimă creațiune în sborul ei temerar ne răpește și pe noi și aleargă cu noi prin necunoscutele regiuni ale fantasiei, și când simțim că sburăm pe ale elocutenței, pe ale poeziei, pe ale muzicii aripi, — atunci avem parte de cea mai mare plăcere, de care numai e capabilă această sîrmană, imperfectă ființă a noastră. Acesta este unicul lucru, prin care sufletul încă aici pe pămînt ni-se apropie de dumnezeire, dela care puceade.

La primele tonuri înfonate de Inez am simțit toate acestea, pe cari le spuie aci. Dar' că și numai cu puțin mai târziu căte de toate am simțit, spre descrierea aceloră nici în toate limbile din lume nu aș pute afla expresiuni deajuns. Simțeam clar, că indoita esență a ființei mele s'a despărțit în două. Pe una, pe durul trup, îl ține pironit în fotelul ca-

stelului Ghismondo propria lui greutate, ear' partea cea mai bună mi-s'a transformat de tot; pe aripile cuvintelor înfonate de Inez, împreună cu al dînsiei suflet mi-a sburat la cer și acolo în înălțimi a trăit o nouă viață, ale cărei plăceri sînt nescabibile. Credeți-mi, că dacă va fi existat vre-odată o astfel de minte nenorocită, care să fi tras la îndoaială existența acestei eterne ideii, a cărei neperitoare viață e închisă pe câteva zile scurte în viața noastră grabnic trecătoare, ca într-o temniță, și pe care eternă idee ne-am obișnuit a o numi suflet, — atunci acest îndoelnic numai un astfel de om va fi putut să fie, care n'a auzit pe Inez cântînd, ori n'a auzit o astfel de femeie, care întocmai așa se știe cânta, ca Inez.

D-voastre știți, că emoțiunile de astfel de natură au totdeauna mare efect asupra simțurilor mele; dar' nici pe departe nu-mi consider simțurile atât de subtile, încât să fiu ispitit a crede, că ele ar fi doar' capabile să cuprindă în întregă mărima lor aceste efecte, ori dacă voiți, întregă micimea lor. Cu Sergy însă lucrul e de tot altcum. Sufletul dînsului abia cunoștea marginile acelea, peste cari cele mai multe suflete nu se pot ridica. Sufletul dînsului numai foarte ușurel stătea în legătură cu totul ce e omenesc, și chiar și această slabută legătură știa să și-o rumpă ori de câte-ori voia. Sergy sbiera, Sergy plîngea, Sergy își eșise din fire, ear' Inez în extraordinara ei inferbentare ceda unor inspirațiuni încă și mai sublimă, se avânta în regiuni încă și

mai înalte decât până aci; dar' totuși zimbia spre Sergy. Boutraix se reculesc încâtva din posomorita indispoziție, și cu ochii holbați privia atent la Inez. Se părea ca-și-cum uimit ar gusta plăcerea, și ca-și-cum delicioz i-ar plînge pe un moment în al doilea plan spaima de nainte. Bascara era încă tot înmărmurit, dar' se trezise în el cântărețul artist și blîndul sentiment al cunoscătorului de artă începea să triumfeze asupra temerilor omului din popor. Își ridica des capul, ear' pe frunte admirățiunea și spaima luptau pentru întâietate. În fine, ca și îndemnat de involuntară invidie, a oftat lung.

Cîntarea s'a sfîrșit în fine, ear' noi am exclamat cu nespusă însuflețire. Inez însăși a umplut toate păharele și a scuturat tare păharul lui Boutraix. Acesta a dus păharul la gură cu mână sigură, s'a uitat la mine și când a văzut că eu beau, a beut și el. Am umplut de nouă păharele și am felicitat pe Inez.

— Durere! — a zis dînsa, — eu nu mai știu cânta, ori doar' sala! aceasta s'a schimbat și nu se mai potrivește la vocea mea. Înainte vreme fiecare atom de aer cănta împreună cu mine și fiecare atom îmi inspira acorduri nouă. Natura nu mai are acum pe seama mea acea armonie, pe care dela dînsa o învîțasem și care se contopise într-una cu vocea mea — atunci, când eram și eu fericită, când eram iubită Oh Sergy! — a continuat dînsa privind cu drag la el, — numai atunci putem și știm cânta, când sîntem iubite!... (Va urma).

Aceasta era la el sistem, lumea l-a crezut și Hieronymi a făcut o carieră frumoasă...

Câți de acestia, asemenea lui Hieronymi nu are vieța publică maghiară!

Ex uno disce omnes.

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei.

Adunarea generală.

— Raport special. —

Deva, 25 Dec. n.

O înălțătoare convenire a avut azi loc în casina română din Deva.

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei și-a ținut d. a. adunarea generală ordinară din estan.

Înălțător tablou, a vedea un șir de dame și damicele, care de care mai elegante și mai frumoase, împreună făcând o drăgălașă cunună, cu câteva țărane, îmbrăcate în fermecătorul port țărănesc din jurul Oraștiei; — de altă parte o falangă serioasă de distinși bărbați și vioi junași completează acest tablou.

Un murmur gingaș, — risete drăguțe, viue stringeri de mâni și complimente indulcitoare într-o parte și alta.

Apoi făcându-se o liniște sârbătoarească, prezidenta, doamna Elena Hosszu Longin n. Pop și-a ocupat locul, încunjurată de membrele comitetului, ascultată cu deosebită atenție, rostește o frumoasă vorbire de deschidere.

În vorbire amintește de moartea împărătesei-Regine și exprimă regretele Reuniunii. Această parte a vorbirii a fost ascultată de întreaga adunare stând în picioare.

Arată apoi d-na prezintă activitatea Reuniunii cu privire la industria de casă a femeii române.

(Vom publica mâine întreaga vorbire. Red.)

Aprobări viue răspund la această vorbire, când apoi prezidenta, în absența ambilor secretari: Dr. Silviu Moldovan și Dr. Gavrilă Suciu, încredințează, pentru ședința de azi, conducerea agendelor notariale bărbatului de încredere, dlui Dr. Alexandru L. Hosszu.

Conform ordinii de zi, se dă citire Raportului prezentat din partea comitetului Reuniunii, despre activitatea prestată de adunarea generală ținută la 10 Noembrie 1895 până în ziua de astăzi.

Din acest raport se vede, că în buțul nenumăratelor greutăți, comitetul Reuniunii a ținut mai multe ședințe; așa, la 10 Maiu 1896, — la 27 Decembrie 1896, — la 6 Iunie 1897, — la 3 Octombrie 1897 și la 26 Iunie 1898.

În aceste ședințe, comitetul a executat conclusele luate în cele două adunări generale — cea din urmă ținută la 14 Februarie 1897 — și a dovedit o laudabilă activitate întru realizarea mărețului scop al Reuniunii.

Se mai spune în acest raport, cum comitetul a examinat rațiunile cassei, — cum s'a îngrijit de înmulțirea averii și cum comitetul a făcut tot posibilul ca să înscrie membre noue și cum prin ajutoare bănești și aranjarea de expoziții, s'au îndemnat țăranele noastre, ca să cultive industria de casă.

Se enumeră succesele dobândite prin colecte și aranjarea expoziției la Viena și cum vestea hârniceii țărănelor noastre a străbătut până în locurile cele mai îndepărtate și însemnate.

Apoi se expun motivele fondate, pentru-ce nu s'a putut scrie iubileul de 10 ani, precum se proiectase și care s'au amânat, pentru care nu s'a putut aranja expoziția ce era să se facă anul trecut aici în Deva.

În fine s'a arătat în ce stă de prezent averea Reuniunii și că unele d-șoare și țărane au donat mai multe lucruri de mână și țesături pe seama Reuniunii.

Din raportul cassarei am văzut, că la adunarea generală ținută la 14 Februarie 1898 averea Reuniunii, — amărât libelelor produse, — făcea suma de 2711 fl. 97 cr., pe când astăzi se urcă aproape la 4000 fl.

Ambele aceste rapoarte s'au predat unei comisii constatatoare din doamnele: Maria Barițiu n. Bogorin, Leonida Șerban n. Feior și d-șoara Lucrăția Eliu.

În comisiunea pentru înscrierea membrilor și încassarea taxelor s'au ales: d-na Regina Dragomir n. Ciura și (N.) Lesnican.

După aceste ședințe s'a suspins pe câteva minute.

Redeschizându-se ședința, referenta doamna Maria Barițiu născută Bogorin raportează, că atât raportul comitetului, cât și al doamnei cassară s'au aflat în ordine și în conglăsură cu actele, deci propune, ca ambele rapoarte să se iee la cunoștință și comitetului, ca și cassarei să li-se deie absolutul obicinuit.

Adunarea în unanimitate primește această propunere.

Comisiunea pentru înscrierea membrilor raportează despre rezultatul obținut și adunarea ia act.

Expirând mandatul comitetului de acum, președinta roagă adunarea să și aleagă un nou comitet pe un period de 3 ani.

Se aleg cu aclamație:

Președintă: d-na E. Hosszu-Longin născută Pop. Vicepreședintă: Victoria Erdélyi născută Bărdosi. Cassară: Susana Ciatt născută Aldea. Controloră: Vilma Schuster născută Moldovan. Secretar: Anastasiu Demian. Bibliotecar: Alexandru Moldovan jun. Arhivar: Nicolae Muntean.

Membre în comitet:

Maria Moldovan născută Moldovan, Aurelia Hosszu născută Petco, Emilia Roman născută Papiu, Valeria Pop născută Cutean, Leonida Șerban născută Feior, Emilia Moldovan născută Herbay, Iulia Roșu născută Șuiaga, Valeria Moldovan născută Man, d-șoara Ana Petco, toate din Deva; Maria Barițiu n. Bogorin, din Oraștie; Maria Oprea născută Adamoviciu, din Hunedoara; Elisabeta Dănilă născută Boldin, din Hunedoara; Maria Păcurariu născută Boldin, din Ilia-murș; Anastasiu Moldovan născută Petco, din Băița; Aurelia Demian, din Brad; Regina Dragomir născută Ciura, din Gurasada; Victoria Lesnican născută Trifan, din Dobra; Maria Gligor născută Mihailoviciu, din Baia-de-Criș; Victoria Popoviciu născută Vlad, Elena Popoviciu născută Barcian, Eugenia Sânzian născută Pop, toate din Hațeg.

Ca bărbați de încredere:

George Romanul, protopop gr.-or.; George Ciatt, jude regesc de tribunal; Francisc Hosszu-Longin și Dr. Alex. L. Hosszu, avocați; Alexandru Moldovan sen., vicedirector de bancă; Benjamin Pop, oficial comitatens.

Veseli și mândri ne-am despărțit dela această frumoasă adunare exclamând: O, scumpe sorioare, nu vă uitați la multele greutăți, ce întimpinăm, nici la îndolențele ce par a ne slăbi, ci cu devotament și mândrie fălăți stindardul culturii naționale! Florica.

1848.

Cronica anului.

Hidvég, 24 Decembrie.

Schwetter chemat din Cluj de baronul Puchner între Hidvég și Árapatac a bătut pe Sécuii lui Sombory.

Gedeon eară a cerut dela toți Sécuii să depună armele.

(Köv. E. T. pag. 154., Samml. pag. VIII.)

Cluj, 25 Decembrie.

Generalul Bem venind de cătră Apahida din întempliera a trecut în hotarele Clujului. Cățelele din Cluj s'au spăriat într'atâta că Bem a aflat de bine a ataca, ce l'a și succes. Austriacii lăsându-și multe mărunchiuri și câteva sute de oameni au fugit la Feleac.

(Köv. E. T. pag. 141, Kemény N.-Enyed pag. 150.)

Sibiū, 26 Decembrie.

Comanda din Sibiū edă o ordinație în care se demandă că răsculații să nu fure, să nu ucidă fără cauză, căci vor fi judecați prin statari.

(Köv. E. T. pag. 143.)

Panciova, 27 Decembrie.

Stef. Suplikac, voevodul Sârbilor atins de apoplexie a murit.

Raiacici cu conducerea oficiului lui Suplikac l'a bizuit pe Thodorovi.

(Sarb. pag. 240.)

Cluj, 27 Decembrie.

Generalul Bem publică amnestie, dar pretinde ca armele să le depună toți și să nu pécătuiască nimenea contra guvernului constituțional, căci va fi pedepsit pe calea statariului.

(Sarb. F. T. pag. 286, Köv. O. pag. 133.)

Iaurin, 27 Decembrie.

Görgei noaptea fuge din Iaurin unde numai 8 zile a putut petrece. Pe seară a sosit deja Windschgrätz, a intrat în cetate, ear' cu cheile cetății l'a trimis în Olmütz, la împăratul pe Pálffy Mör.

Dieta din Pesta la auzul acestora s'a spăriat, dar Kossuth cu vorbele lui și cu »descrierile luptelor», a știut a anima pe toți că nu s'au predat momentan.

(Görg. pag. II. 128; Wint. pag. 54.)

Fertő-Sz. Miklós, 27 Decembrie.

Windschgrätz dă porunca următoare:

1. tot locuitorul prins cu ori-ce fel de armă în mână, îndată va fi spânzurat; 2. toată comuna, care va cuteza să prindă un soldat austriac, un sol austriac, sau alimentele armatei austriace se va face egal cu pământul; 3. antiștiile comunale sânt responsabile pentru liniștea publică cu vieța.

(Samml. pag. 34.)

Olmütz, 27 Decembrie.

Împăratul Francisc Iosif cu considerare la meritele metropolitului Raiacici și cu considerare la »fidelitatea și vitejia» poporului sârbesc restituște patriarhatul vechiu și pe metropolitul îl denumește de patriarh; mai departe alegea lui Suplikac de voevod o întărește promițând, că după încetarea războiului va ordina lucrurile interne ale Sârbilor. Actele aceste sânt contrasemnate de Stadion și sânt făcute la cererea lui Raiacici, care a amenințat guvernul, că dacă nu se vor da ce se cere, poporul va pacta cu Maghiarii.

(Samml. Anh. pag. 26; Sârb. pag. 239.)

Chestiuni școlare.

Din jurul Reghinului.

(Adunarea din Hodac. — Chestiunea foii pedagogice).

— Decembrie 1898.

Despărțământul Reghinului încă și-a ținut adunările sale generale, lucrând, încă nu multe altele îl vor fi întrecut, dar' minune! nu s'a aflat nimenea până acum, ca să raporteze ceva în publicitate. În lipsa unei pene mai dibace vin eu a descrie, după puțință, decurgerea adunării generale din acest despărțământ, ce s'a ținut la 16 Noembrie a. c. în comuna Hodac. Amăsurat programei, precis la orele 9, am asistat în corpore la serviciul divin în frumoasa biserică gr.-cat. din loc, unde s'a celebrat sf. liturgie de cătră preotul local Alexandru Ternoavean, cu asistența tinerilor preoți: Gregoriu B. Nistor din Soloveștru și Dumitru Racoșan din Felfalău. Cântările liturgice le-a executat corul improvizat al învățătorilor. La sf. liturgie, pe lângă mult popor, a asistat și preoții și învățătorii gr.-or. din comunele Hodac și Ibănești; de față era și reprezentantul protopretorial, care ne-a însoțit până în fine. La orele 11 ne-am adunat în școala locală; de față sânt 17 învățători din 24 căți se află de prezent în tract, preoți 4 din 34, între cari și onorabilul veteran Ioan Racoșan, preot din Ibănești; participă și frunțașii poporului din loc, pe lângă inteligență; ba și multe dame.

După exmiterea deosebitelor comisiuni se și începe prelegerea practică, ținută de învățătorul local Victor Hărășan, după finerea căreia și dimiterea elevilor, președintele Georgiu Maior, învățătorul dirigent din Reghin, într'un ton pătunțos, descrie pierderea ce a îndurat Maiestatea Sa Preagrațiosul nostru Împărat și Rege apostolic Francisc Iosif I. prin moartea tragică a iubitei Sale consoartă Împărătesei și Regine Elisabeta și cu dînsul toate popoarele din monarhie și propune: ca adunarea prezentă, durerea sa simțită de această pierdere să o perpetueze în protocolul său. Cei prezenți, adănc pătunși prin cuvintele președintelui — pe carele ascultă stând în picioare — primesc propunerea. Urmează discursul de deschidere, prin care îndeamnă la însuflețire și activitate pe toți colegii sei, amintindu-le să culegă tot ce pot, din prelegerile practice, din disertațiunile auzite în adunări, din ziare și cărți didactice și să le imprime atât în inimă, ca apoi de acolo ca dîntro răsădiniță bine cultivată să poată transplanta și în generațiunile lor încredințată. După citirea protocolului adunării generale de primăvară și ascultarea raportului oficialilor Reuniunii se otește disertațiunile: »Intrebările învățătorului și răspunsurile școlariilor», de I. Marele, învățător în Ibănești și »Școala ca mijloc de cultură la poporul nostru», de A. Roman, învățător în Abafaia, cari fiind bine luate se ascultă cu atenție încordată. Urmează critica prelegerii practice, la care pe lângă cei din comisiune au participat și alții, criticând aspru, dar' la loc; prelegerea se declară de: bine reușită.

Președintele face cunoscut, că în urma apelului publicat ad circulandum prin preonoratul oficiu protopopesic în tract, la on. preoți și alți inteligenți, pentru donarea de cărți pe seama nou înființând bibliotecă a Reuniunii, au sosit la preșidiu 36 cărți și anume:

Din Reghin dela spect. domn Patriciu P. Barb, avocat 9 bucăți; Iosif Popescu, cassar de bancă 2; Dr. I. Popescu, avocat 1; Nicolau Dumbravă, scriitor 2 și Mihail Păscu, învățător 16; ear' din tract dela preoții on. Gregoriu B. Nistor 5 și Simion Zehan 1. (Onoare lor).

Li-se aduce mulțumită protocolară. Venind pe tapet cererea Sibiienilor preșidiul arată, că prin scripta sa dela 26 Iunie sub numărul 17 a răspuns deja, că despărțământul nostru aderează la salutarul conclud al Sibiienilor și-l primește de al nostru. Adunarea e mulțumită cu răspunsul preșidiului.

Venind rîndul la propuneri, preșidiul propune și adunarea primește, că cu ocaziunea examenelor de vară, comisiunile ce se vor exmite la examene să cerceteze și grădinile de pomărit ale școalelor și acel învățător, care va avea mai mulți altoi prinși din aceiași an, să capete un premiu de 10 coroane din depesele, ce vor incurge dela membrii, cari au lipsit fără cauză justă dela adunările generale. Alegându-se disertații pentru viitoarea adunare generală, ce se va ține în Chihherul-inferior în luna lui Maiu 1899, preșidiul prin o scurtă vorbire mulțumind celor prezenți pentru interesul arătat față de prosperarea Reuniunii și cu deosebire mulțumind preonoratul domn protopop P. Uilăcan, care precum la toate adunările așa și la cea de față a luat parte dând ajutor unde numai se recerea ca la oameni noi pe calea aceasta, încheie adunarea.

Banchetul s'a ținut în sala cea mare a școalei gr.-or., unde ne-am întrunit într'un număr aproape la 40 persoane, învățători, preoți, alți inteligenți, dame și poporeni frunțași. La masă n'au lipsit nici toastele. După al președintelui pentru Excelența Sa metropolitul Dr. Victor Mihályi, a urmat cel foarte frumos și instructiv al p. o. domn protopop pentru învățători și al simpaticului preot local pentru președinte etc. În momentele cele mai plăcute sosește și musica din Gurghiu, la a căreia sunete românești, tinerii și frumoasele domnișoare din comunele Hodac și Ibănești și-au petrecut foarte bine, jucând până noaptea târziu și petrecându-ne și noi bine.

Voiu să amintesc aci și pe acei stimate domni, cari înțelegând scopul adevărat ce-l țințese Reuniunea, nu au pregetat a se înscrie de membri fondatori și anume: la adunarea de primăvară ținută în Gurghiu s'a înscris p. o. domn protopop Petru Uilăcan, sp. domni Patriciu P. Barb și Dr. Augustin Chețan, avocați în Reghin; ear' la adunarea din Hodac George Ternoavean, notar în Ibănești, Mateiu Ternoavean, primar în Ibănești și Iosif Sipos, măiestru dubelar în Reghin.

Ce privește chestiunea mult doritei foi pedagogice, despre care s'a discutat și se discută în coloanele Tribunei, eu încă salut fericită ideea a »Câmpeanului». Cum nu ar fi bine, ca noi cu câțiva florini să avem »Foaia Poporului» și lângă ea suplimentul pedagogic! Dar' eu tare mă temeam, că dorul nostru nu se va împlini, căci comitetul nostru central, căpătând atâtea ghiolduri după o amoroasă apropiere de 2 ani, se va deștepta și va eși cu scusa sa.

Proverbul: »De ce te temi nu te trece» s'a adevărit și aci, căci atât »Unirea», cât și »Tribuna» în numărul seu de Joi din 10/22 l. c. aduc scusa cam slabă a Blăjenilor. E adevărat, că afurisita de sărăcie ne-a pus și ne pune pedecă la multe; dar' eu toate acestea comitetul central barem trebuia conchemat. Ar fi luat parte, barem atâția membri din apropiere, încât să se poată aduce concluse valide. Părerea mea ar fi, ca comitetul să se concheme cât mai îngrabă (neputându-se acum în timp de iarnă conchema adunarea generală) și acela abandonând părerea lui »Ghica» din jurul Mediașului să decidă, că deocamdată până-când tinăra noastră Reuniune va dispune de mai multe mijloace (ca așa, ea din puterile proprii să și poată susține foaia) să ne grupăm cu toții în jurul Foii Poporului.

»Murșanul».

La chestiunea foii pedagogice.

— Păreri din cercul învățătorilor. —

Feneșul-săseș, la 23 Dec. 1898.

Precum am cetit în coloanele Tribunei, de când au început a scrie despre »Foaia pedagogică» mai toți învățătorii din arhidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș sânt pentru a înființa o »Foaie pedagogică».

Declar, că mult gol ar umple aceea, atât în cei slabi, cât și în cei tari.

Colegul »Bélgădeanul» scrie despre o »Foaie pedagogică» a tuturor învățătorilor români din Ardeal și Ungaria, fără deosebire de confesiune și pretinde a o asemăna cu »Néptanítok Lapja» din Budapesta. Salutar lucru ar fi, când s'ar pute o astfel de alianță.

Se școală atunci, dacă nu greșesc, conșcoalarul »Ghica», din a căruia scriere se poate vedea, că nu e informat deajuns despre starea lucrului.

Dînsul nu-i de acord cu părerea »Câmpeanului» etc. (adecă de a ne alia cu »Foaia Poporului») ba spune și pe decile ce le-ar împina aceea, adecă: poporul n'ar abona-o neavând lipsă de foaie pedagogică, pe când s'a scris negru pe alb, că foaia ar rămâne tot aceea, abonamentul va rămâne asemenea tot acela, adecă 2 fl. la an.

Din acestea se poate vedea, că n'a cetit cu atenție »Tribuna» ori »Foaia Poporului».

Iubitul coleg a mai trosnit una, adecă a zis despre inima Reuniunii, că l'a se pare a fi morboasă. Frumoasă palmă!

Ioachim Pop,

învățător.

Căpălna-inf., 10 Decembrie 1898.

Edarea unei foi pedagogice numai pentru învățătorii din arhidieceasa ar împina mari greutăți, fiind numărul învățătorilor actuali din arhidieceasa cam 420—450. Ci ar fi salutară o foaie pedagogică pentru toți învățătorii din provincia metropolitană.

Să admit acest cas ca realizabil. Mă întreb cum o ar pute susține învățătorii, cari din modestul salar abia și pot acoperi lipsele zilnice?

Modesta mea părere este, că la »Unirea» din Blaj să se pună un »Adaus» de cuprins pedagogic. Și fiindcă »Unirea» este împusă pentru prenumărare tuturor parohiilor și abonamentul se solvește din fondul bisericesc, tot astfel să fie împus și susținut și acoel »Adaus».

Pentru deslegarea acestei chestiuni să cerem ajutor dela bunul D-zeu, și numai apoi să unim forțele și cugetele noastre căci: »nihil sine Deo».

Dem. Lazar Todoran,

dascăl român gr.-cat.

Selagiu, Decembrie c.

Ideea redactării unei foi pedagogice ca un »adaus» la »Foaia Poporului» conform părerei confratelui »Câmpeanul» exprimată în nr. 258 al »Tribunei» este una din cele mai salutare. Realizarea ei astăzi trebuie să impoarte mult întreg corpul didactic român. De aceea subscrierul mă simt dator a mă exprima pentru ideea salutară cu dorința, ca menționata foaie încă cu începutul anului 1899 să o putem avé și saluta între noi, deobligându-mă că o voiu abona și sprigin, ear' în cadrul Reuniunii noastre voiu mijloci să o aboneze toți membrii ei conști de a lor chemare.

Trăim în secolul când fiecărui om l'a se impune datorița a se perfecționa pe toate terenele și a ține pas cu progresul lumii civilizate și a popoarelor culte. O astfel de datoriță, în prima linie cade asupra noastră a învățătorilor români dela școalele populare!

Nu e destul dacă învățătorii populari s'au cultivat în preparândii pe terenul pedagogic, ci li-se impune datorița a se cultiva și perfecționa și pe terenul politic al culturii naționale și economice.

Pe lângă a fi un bun pedagog, învățătorul dator este a fi și un bun »naționalist». Învățătorul, din punct de vedere pedagogic, în școala populară este dator a propune despre »națiune» și »naționalism», apoi cum o va pute face aceea propunere, vie și străbătătoare în inima și sufletul copiilor, când poate el însuși nu-i în clar cu predarea, sau mai bine zis, învățătorului li lipsesc principiile și simțimintele naționalismului.

Un mijloc și cel mai bine potrivit pentru de a se cultiva învățătorul român dela sate și pe calea politică națională și economică este foaia proiectată de colegul »Câmpeanul», înțeleg Foaia Poporului cu un »adaus» de conținut pedagogic.

De aceea, îmi permit și eu a atrage atențiunea on. colegi din toate diecesele fără deosebire gr.-cat. ori gr.-or. ca Români și frați nedesbinați în cugete și simțiri, să ne grupăm cu toții în jurul Foii Poporului și să cerem bunăvoința on. administrațiunii a numitei foi a se declara dacă poate împlini dorința noastră a redacta la »Foaia Poporului» o parte de cuprins pedagogic.

Propunerea colegului M. B. din tractul Blajului, ca până în 30 a. c. președinții să convoace despărțimintele la o consultare prealabilă o țin de salutară, dacă președinții o pot împlini. La noi în Selagiu, despărțimintele și-au ținut adunările de toamnă încă înainte de a răsări ideea salutară, prin urmare convocarea despărțimintelor numai pentru adunările de primăvară se va face.

Propunerea colegului Nichifor Frănilă din Țeara-Oltului, ca desbateră chestiei se rămână până în adunările de primăvară încă ar fi bună, dar' cauza arzătoare se amână prea »de azi pe mâine», ci eu sânt de părere, că acolo unde despărțimintele nu se pot convoca acuma până în 30 l. c. prin președinți să se exmită circulare prin tracte și alăturat și o coală pentru subscrierea abonenților învățători.

Și pe o cale, și pe alta, lucrul să vede a fi prea târziu isprăvit ca noi să putem fi norocoși, ca încă cu începutul anului nou românesc să avem dorita foaie, dacă cumva on. administrațiune nu va fi așa bună, așa credincioasă dascălilor români cercându-le și a lor credință cătră foaie și costul de abonare, va redacta foaia și numai în bună speranță că învățătorii mai cu inimă o vor sprigin și răspândi în cercul lor. (Așa va face. Red.)

Vasilie Oltean Bungărdăeanul,

v.-președintele Reuniunii inv. rom. selăgeni.

Cronica zilei.

Sibiu, 27 Dec. n.

Alegerea de Metropolit se apropie. Sibiul începe a lua înfățișare românească.

Ieri la 8 ore seara au sosit cu trenul de cătra Vinț Preasfinții arhiepiscopului Ioan Meșianu și Nicolae Popea.

Au mai sosit afară de aceea următorii membri ai congresului:

Arhimandritul Filaret Musta, Ioan Goldiș, părintele protoscel din Arad Augustin Hamsea, protopopul din Orșova Mihail Popovici și Dr. George Popovici, prot. în Lugoj.

Azi înainte de amiază la 10 ore consistorul metropolitan a ținut o ședință sub prezidiul Preasfinției Sale Episcopul Aradului.

De comisar pentru conducerea congresului electoral a fost designat P. Sa episcopul Ioan Meșianu.

Totodată dl Dr. Ioan Mihu, ales membru suplent în senatul școlar, a depus jurământul de asesor.

Actul alegerii se face după un program detaliat, din care remarcăm aci următoarele puncte: Măne, 28 Dec. n. la 3 ore, se ține o întrunire pregătitoare în biserica din strada Măcelarilor, după următorul program:

1. La orele 3 p. m. membrii congresului se adună în biserica catedrală.

2. Episcopul cel mai bătrân notifică, cine-îl comisarul exmis din partea consistorului metropolitan pentru conducerea actului de alegere.

3. Se alege o deputațiune, care să fie invitate pe comisar la întrunire.

4. Comisarul sosind, ocupă prezidiul și provoacă pe secretarul metropolitan să citească actele pregătitoare:

a) raportul consistorului metropolitan către congres despre moartea Metropolitanului, cu toate actele aparținătoare la actele electorale;

b) notificarea la Maiestatea Sa despre convocarea congresului; răspunsul ministrului.

5. Comisarul provoacă pe membrii congresului, ca pe mâne să aducă fiecare deputat o ședulă cu numele celui-ce voeste a fi ales la înalta dignitate.

6. La 6 ori 7 ore priveghere după tipicul Rusaliilor (vezi Statutul organic §. 157 punct 1).

În ședința a II-a, Joi, 29 Decembrie, după serviciul divin comisarul deschide congresul printr-o cuvântare potrivită. Apoi se constituie congresul și se aleg comisiunile.

În a III-a ședință se citește raportul comisiunii de verificare.

În a IV-a ședință apoi se face actul alegerii.

Asta va fi probabil Duminecă.

Blocadă sistată. Monitorul oficial din Austria anunță, că puterile Franța, Anglia, Italia și Rusia au înștiințat ministerul nostru de externe, că au sistat blocada Cretei; opreliștea pentru importul de arme și muniții rămâne în valoare și mai departe.

Gară lărgită. De mai mult timp s'a scris, ca gara dela Arad să se lărgască prin noue zidiri. Planurile sunt acum terminate și lucrările, cari costă mai multe milioane florini, se vor începe la primăvară. Lucrările se vor termina abia în vre-o 10 ani.

Expulșări. Din Germania au fost expulșati de curând mai mulți sudiiți ruși. În urma acesteia, după-cum se anunță din S.-Petersburg, guvernul rusesc asemenea are de gând să expulzeze din Rusia mai mulți Germani, cari fac stare în Rusia. Se asigură, că dacă guvernul rusesc va aplica măsuri de expulzare, Germania va suferi mari pagube.

Împărat dator. »Magyarország« are informațiune, că împăratul Wilhelm a ajuns în mare strîmtoare de bani și a cerut împrumut dela Împăratul și Regele nostru 12 milioane de marce, care sumă — zice »M-g« — i-s'a dat și fără cavenți.

Ei, ce să faci, voiajurile costă multe parale în zilele noastre!

»Vulturul«, în partea sa »serioasă«, — care singură ne împoartă — anunță un caz extrem de trist, pe care numai de aceea îl amintim aici, fiindcă redacțiunea foii din Orade se plînge de »lipsă de colegialitate« din partea »Tribunei«. Noi în nr. 267 am exprimat regretule, că peste tot a fost posibil ca să se ivească atari afaceri între cei mai bravi tineri ai noștri și între dl Ardelean.

Și am exprimat aceste regretule — o spunem acum — în nădejdea, că în ziua ce urma, Duminecă, afacerea se va aplată, și astfel vom fi dispensați de a da publicului român să citească »acte«, ca și cele-ce am dat, fie și numai ca inserațiune cu taxă. În loc de »aplanare« eatăce a urmat; ni-o spune însuși »Vulturul«, și încă în partea serioasă: »Redactorul nostru a fost deci silit în urma celor publicate a-și lua însuși singura satisfacție posibilă față de un procedeu atât de nedemn, pălmuind și

lovind cu biciușca în față pe unul dintre cei subscriși la protocoale, pe domnul L. Bolcaș — în stradă deschisă».

Este tocmai colegialitatea, care ne dictează aceste cuvinte. Acest fapt, comis în »stradă deschisă«, într'un oraș ca Oradea-mare, de cătra un redactor român, față cu cel mai brav dintre bravii noștri studenți academici, cari au susținut cu dușmanii noștri o luptă așa de frumoasă și așa de bărbătească, față cu acel tinăr care a fost huiduit, scuipat și bătut cu petri și cu ouă clocite, tot »în stradă deschisă« de furioșii jidano-maghiari și de canalia de stradă din Grosswardein, — acest fapt, zicem, e mai mult decât regretabil.

Știri mărute. La Ersekujvár s'a întâmplat o ciocnire de tren în noaptea din 24 Dec.; 2 pasajeri sînt grav răniți, 15 mai ușor.

Baronul Aerenthal își va prezenta Regelui Carol actul de rechemare pe la sfîrșitul lui Ianuarie, ear' noul post în Petersburg 'și-1 va ocupa în Februarie.

VIATA SOCIALA.

Din Sighisoara.

Primum invitare la producțiunea musicală-teatrală împreună cu dans, ce se va aranja din partea inteligenței române de acolo, Duminecă, în 27 Decembrie a. c. st. v. (8 Ianuarie n.) a treia zi de Crăciun, în sala dela »Gewerbeverein«.

Începutul la 7 ore seara. Prețul de persoană: Locul I. 80 cr.; locul II. 60 cr.; locul III. 50 cr. Venitul curat este destinat în favoarea copiilor săraci dela școala română din loc. Oferte marinoase se primesc cu mulțumiri și se vor cuita pe cale zaristică. (Pentru viptuale îngrijeste hotelierul).

Programul producțiunei: 1. »Uite mamă«, cor bărbătesc. »Căt e țara«, cor bărbătesc, (executate de corul plugarilor). 2. »Ilustrațiune Română«. Fantasie despre teme naționale de Carol R. Caras, executată la pian de d-na M. Muntean. 3. »Tiganul Împărat« de T. Speranță, declamată de dl E. Suci. 4. »Micu Putururu românesc« de Iacob Murășan, executat la pian de d-na M. Muntean. 5. »Sum vântor«, marș, executat de corul plugarilor. 6. »Măta cu olopot«, comedie populară cu cântece și joc, într'un act, de I. Vulcan.

N. B. În paușă se va juca »Călușerul« (de 20 tineri).

Mai nou.

Afacerea Bánffy-Horánszky.

Horánszky a provocat pe Bánffy. Secundanții ambelor părți nu s'au putut înțelege și au declarat afacerea încheiată în mod unilateral.

Horánszky a trimis secundanții și la Gajári, redactorul dela »Magyar Ujság«.

Deasemenea baronul Fejérváry și Gajári s'au simțit ofensați prin scrisoarea ce secundanții lui Horánszky — contele Gajári și Szemere — i-au dat acestuia și i-au provocat.

Astfel afacerea s'a complicat și mai mult.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

»Economia națională«, revistă economică, statistică și financiară. Apare în București lunar. Abonament pentru România un an 25 lei, pe o jumătate de an 15 lei. Pertru studenți, institutori și învățători pe an 15 lei. Prețul unui număr 2.50 lei. Anul XXII, nr. 11 din Noemvrie 1898 are următorul cuprins: A. D. Damianoff: Repausul de Duminecă. — I. G. Munteanu: Învățământul comercial. — D. I. Str. Furtună: Necesitatea de a crea abatorii sistematice în interesul industriei și al economiei naționale. — Leonida Colescu: Sistemul de impozite în România, în epoca fanarioșilor. — A. Diano: Expoziția regională din Craiova. — C. I. Baicoianu: Cronica parlamentară, învățământul profesional, viitoarea noastră politică comercială. — Critice și referate: D. G. Ionescu: Vieritul sau cultivarea viței de viie, de Petre Vancu. — Berichterstattung der Land- und forstwirtschaftlichen Sachverständigen bei den kaiserlichen Vertretungen in Ausland. — C. I. Baicoianu: Convențiunile României cu statele străine, de C. Brăileanu. — Bibliografii. — Posta redacției.

»Liga Română«, revistă săptămânală pentru interesele culturale a tuturor Românilor. Apare în București în fiecare Duminecă. Anul III, nr. 48 din 6 Decembrie are următorul cuprins: Moment de reculegere. — Criza din Ungaria. — Presa despre criza maghiară. — Noul comitet al secțiunei. — Politica externă a Austro-Ungariei pe drum. — Amnestie militară în Austria. — Suspendarea dietei maghiare. — Despre principiul de naționalitate ca fundament al dreptului internațional și despre principalele elemente cari constituiesc națiunea, de D. (urmare și fine). — Manifestul societății macedonene. — Din Bucovina. — Limba ungurească din secolul al XIV-lea. — O adunare serbească oprită. — Constituirea noului comitet al secțiunei. — Cehii despre Bánffy. — Informațiuni.

»Călințar portativ«. Seria călințarilor s'a mai mărit cu unul: Călințar portativ pe anul 1899, întocmit și editat de Ioan Baciu, preot în Șoimuș, editorul »Revistei ilustrate«. În format 8º volumașul are peste 200 pag., e compactat bine, în forma unui Notes, potrivit a-1 purta. Autorul s'a condus de devisa aceasta, căreia îi corespunde perfect:

Tot mereu poartă la tine Călințar În buzunar Și-ți înseamnă toate bine Câte prești peste an Ori cu muncă ori cu bar. Că-ți vedē ce folos mare Iți va da astă lucrare, — Ce de nu o vei păzi Crede-mē că tii căi.

Afară de partea calendaristică mai conține obicinuita genealogie a domnilor din lume, un lucru care putea lipsi, apoi: țirgurile, instrucții despre timbre, postă, telegraf etc. La partea literară dă o colecțiune de poezii »din cele mai usitate a se cânta în societăți și la petreceri«. Sînt bine alese. Partea originală a acestui călințar sînt paginile albe și rubricile pentru notițe. Din cele 184 pagini, ce sînt adause adevăratului călințar, 84 sînt albe rubricate: pentru a însemna cărțile împrumutate, termenele, venitele și spesele, a ține în evidență lucrătorii, servitorii etc... E așa zicînd un »Notes« cu călințar, sau un călințar cu »Notes«.

În întregimea sa opoșorul s'ar pute numi călințarul bunului gospodar, căci pentru bunii gospodari dela țeară pare a fi merit. Conform cerințelor lor e compus.

Interesant ni-se pare registrul de cărți dat sub titlul: »Literatura agricolă română«. Aci se enumără la 100 de opuri agricole românești, unele dela începutul veacului. Literatura mai nouă însă nu e înregistrată complet. Asemenea și modelul de statute pentru însoțiri agricole.

Prețul cărței e 1 fl. 50 cr. + plus 15 cr. porto postal recomandat. A se adresa la autor în Șoimuș (u. p. Nagy-Sajó).

Bibliografie.

»Lupta pentru drept«.

— Voci de presă. —

»Liberalul«.

»Trebue să fim bucuroși când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire. »Lupta pentru drept« e creațiunea acelu geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane. Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare, și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, avînd pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, ediție apărută cu un an înaintea morței lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stilul științific greoiu în ăntăia ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor ne-specialiști în materie de drept.

»Călințarul Poporului«

în »Convorbiri Literare«.

Distinsa și cea mai veche revistă română face recenziune în ultimul seu număr, pe Noemvrie, »Călințarului« nostru. Eată aceasta apreciere: »Călințarul poporului pe anul 1899«. Anul XIV, Sibiul, editura și tiparul »Tipografiei«, societate pe acțiuni, Sibiul, merită să fie relevat pentru ținta pe care o urmărește și pentru mijloacele care le întrebunțează. E un adevărat călințar popular, care în afară de materia calendaristică obicinuită, conține materia cea mai potrivită pentru a ține deșteaptă conștiința națională în popor. În »Dela 1848« se povestește luptele Românilor în contra asupritorilor unguri, ear' în »Răvașul nostru« se face o dare de seamă despre toate incidentele care au turburat vieța românească din Ungaria dela Septemvrie 1897 până în Septemvrie 98. Afară de aceasta se relevă faptele care vadeșcă vieța românească se menține și se manifestă cu putere atât în regat cât și în celelalte țeri locuite de Români.

Sosiți în Sibiul.

În 27 Decembrie n. 1898.

Hotel »Împăratul Romanilor«: D-na Bernad din Miklósvár, Vörös din Hunedoara, Clompe cu soția din Brașov, d-na Nagy din Dicio-S. Martin, privatieri; Popovici, protopop din Orșova; Kirchgatter din Arad, Zsoldos cu soția din Diosgyör, ingineri; Dr. Jucho, farmacist din Hunedoara; Dossek, locotenent din Alba-Iulia; Musta, archimandrit din Caransebeș; Goldiș, vicar din Oradea-mare; Dr. Popovici din Lugoj; Maior din Roșia-de-munte, protopopi; Dr. Mihu din Orăștie, Zigre din Oradea-mare, advocați; Horváth, căpitan din Medias; Egyed, locotenent din Făgăraș; Mocsanyi, proprietar din Capolnaș; Caspari, privatier din Bărghiș.

Hotel »Neurthrer«: Schwarz, comerciant din Arad; Mateiu, Moise, din Berakșáz, învățători.

Hotel »Meltzer«: Sängeorzar, proprietar din Deva; Hamsea, director seminarial din Arad.

Hotel »Habermann«: Matilda Haubensack, Maria Haubensack, din Gönningen, privatiere

Dacă mai adăugăm că acest călințar mai conține numeroase fotografii de Români, în costumele lor pitorești, din deosebite părți ale Ungariei, și multe poezii populare și alte bucăți de literatură la înălțimea înțelegerii poporului — completăm tot binele pe care sîntem datorii să-1 spunem despre această publicațiune.

Într'adevăr mai rar carte care se urmărească cu atăta unitate de concepțiune scopul propus.

La »Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiul, se află de vânzare următoarele noutăți musicale:

- Les beaux yeux. Valse pentru piano de Mathilde Mironescu. fl. 1.—
Tărănuța. Cântec popular pentru voce și piano de Costache Moimaru. » —50
Hora înfrățirii pentru piano de P. G. Nițescu. » —75
La tine copilă dragă. Romanță de Dorianu. » —50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann. » —50
La blonde. Polca mazuca pentru piano de Sigismund Paulmann. » —50
Turda. Marș patriotic de Paulmann. » —50
Hora reginei. De Sig. Paulmann. » —25
Sărba păpușelor. De Sig. Paulmann. » —25
Marș turcesc. De Sig. Paulmann. » —25
Intermezzo pentru piano de M. Capșa. Les fleurs de Main. Valse de Ant. Cirillo. » 1.—
Sărba oficioșilor. De C. Dimitrescu. La fille du Marin Vals de Ivanovici. Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps. Lisette. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide. » 1.—
Am plâns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo. Siagurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo. Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialii. Institutele-Unite. Vals pentru piano de Carol Decker. » 1.—
Sărba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu. » 50.—
Sărba mirilor. De Const. Dimitrescu. Iubileu. Marș de Gh. Fontino. » 75.—
Surovici. Hora de Gh. Fontino. » 50.—
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu. » —50
Zăpăit. Polca mazuca de G. Ionescu. Souvenir de Zürich. Polca mazuca de Anton Kneisel. » —50
Pas de quatre original. De Mayer Lutz Gavotte de la Princesse »Marie« de Michel Margarițescu. » —75
Ai plâns și tu v'odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu. » —50
Nu înteleg. De E. I. Alexandrescu. » —50
Pictoriul. De E. I. Alexandrescu. » —50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu. L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu. » 40
De Brăila la Găneș. Galop pentru piano de C. D. Belortu. » 50
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano Ioan D. Burlan. » 50.—
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan. » 50.—
I. Villacroze. De ce 'mi-ai zis odinioară, romanță. » —75
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano I. Paschill. L'Amiñie, vals. » 1.—
R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu. Doina codrului. » —75
Ioan D. Burlan. Amintiri din Breasta, sărba pentru piano I. Braunstein. Réve du Matlot, vals pentru piano G. Vasiliu. Freamătul Zăvoaiului, horă C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Așa 'mi-e soris, romanță pentru voce și piano » 50.—
F. Donsier. Soirées de Bucarest, vals A. Cirillo, Emilie, polca mazar pentru piano D. D. Voreas, Mignon, polca mazar I. Dieker. Punct și virgulă, polca pentru piano Polizo-Micșunesti. Douce-Nuance, vals G. Clurea. Ferdinand-Marș. » —50

Teatru orășenesc în Sibiul.

Mercuri, 28 Decembrie n. Beneficiul domnișoarei Herma Stoll.

EVA.

Dramă în 5 acte, de R. Voss. Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiul.

În 27 Decembrie n. 1898.

Hotel »Împăratul Romanilor«: D-na Bernad din Miklósvár, Vörös din Hunedoara, Clompe cu soția din Brașov, d-na Nagy din Dicio-S. Martin, privatieri; Popovici, protopop din Orșova; Kirchgatter din Arad, Zsoldos cu soția din Diosgyör, ingineri; Dr. Jucho, farmacist din Hunedoara; Dossek, locotenent din Alba-Iulia; Musta, archimandrit din Caransebeș; Goldiș, vicar din Oradea-mare; Dr. Popovici din Lugoj; Maior din Roșia-de-munte, protopopi; Dr. Mihu din Orăștie, Zigre din Oradea-mare, advocați; Horváth, căpitan din Medias; Egyed, locotenent din Făgăraș; Mocsanyi, proprietar din Capolnaș; Caspari, privatier din Bărghiș.

Hotel »Neurthrer«: Schwarz, comerciant din Arad; Mateiu, Moise, din Berakșáz, învățători.

Hotel »Meltzer«: Sängeorzar, proprietar din Deva; Hamsea, director seminarial din Arad.

Hotel »Habermann«: Matilda Haubensack, Maria Haubensack, din Gönningen, privatiere

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 Dec. n. 1898

Table with columns: Săminte, Cămințar, Prețul par 100 chilogr., etc. Rows include Grâu, Băntănesc nou, Grâu de Tisa, etc.

Table with columns: Săminte, Soiu, Cămințar, Prețul par 100 chilogr., etc. Rows include Săcără, Orz, etc.

Cursul pietii din Sibiul.

Table with columns: Dîn 27 Decembrie n. 1898, Hărto-monetă română, Lire turcești, etc.

Bursa de Budapesta.

Table with columns: Dîn 24 Dec. n. 1898, Renta de sur ung. 6%, Impozitul căilor ferate ung., etc.

Bursa de Viena.

Table with columns: Dîn 24 Dec. n. 1898, Renta de sur 6%, Renta ung. v. c. 4%, etc.

Bursa de București.

Table with columns: Dîn 12 Dec. v. — 4 ore p. m., Renta rom. par 1875 5%, etc.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zahar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (tea) veritabile și biscuits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litru în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueururi străine și din țară. Tuică bătrână, sligoviță, țescovina și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de senu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsuri de cusut și brodat în culori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2350] 3—

Un adjunct

sau practicant

care dorește să facă praxă notarială fundamentală, pe lângă condițiuni favorabile se primește dela 1 Ianuarie 1899 în cancelaria subscrișului. Aspiranții să se adreseze subscrișului.

Zlatna (Zalatna), în 25 Dec. 1898.

Cu toată stima

Juliu V. Albini,

[2505] 2—3

notar de cerc.

Covoare, acoperimente și portiere

orientale

LINOLEUM

englez și austriac,

cursore și perdele de

Cocos

se află la [2356] 2—3

Julius Wermescher,

Sibiu.

Piața-mare — strada Cisnădiei.

Subscrișul aduc la cunoștința p. t. publicului, deschiderea

prăvăliei de oroloaje,

în strada Cisnădiei nr. 20 (casa lui Süßmann), unde se va repara toate felurile de oroloaje, prompt și ieftin.

Cu toată stima:

Hans Süßmann,

[2487] 2—3

orologier.

La toate cele

6

trageri ale losurilor jurnaliștilor

un los costă numai

1 coroană.

Căștigul principal valorează

100.000

coroane [2477] 4—10

5 à 20.000 cor. etc. etc.

Tragera

în săptămâna viitoare

Mercuri.

Losuri se capătă la institutul de credit și economii „Albina“ și la Iacob L. Adler și fratele în Sibiu.

Cel mai ieftin și mai potrivit
CADOU DE CRĂCIUN
este

Un los de al jurnaliștilor

cu care pe lângă prețul cumpărării de

1 COROANĂ

poate să câștige ori și cine

100.000 coroane.

Toate câștigurile vor fi solvite în bani gata prin administrația losurilor, după detragere de 20%. Fiecare los se sortează la toate 6 tragerile, fără altă solvire ulterioară. *****

Tragera irevocabil va fi la 4 Ianuarie. [1965] 15—20

Losurile se recomandă: Administrația losurilor societății jurnaliștilor din Budapesta, IV., strada Kossuth Lajos nr. 1.

Losuri se capătă la institutul de credit și economii „Albina“, și la Iacob L. Adler și fratele în Sibiu.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuța,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan“, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
- „Dan“, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
- „Din goana vieții“, ediția III. (1895). fl. 1.75.
- „Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
- „Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare“, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele să se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită veterinară. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de târgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre

LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De
Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.